

4.

**TISZTA
SZAVAZÁS**

OKTATÓANYAG

**Dezinformáció
és megtévesztő
kampányolás**

www.tisztaszavazas.hu

Különleges év előtt állunk: 2026-ban sorsdöntő parlamenti választások lesznek. Naponta látjuk és tapasztaljuk, hogy a szervezett dezinformációs kampány már megkezdődött!

Hogyan tudod felismerni az álprofilokat, kiszűrni az álhíreket, átlátni a szándékos megtévesztést használó kampányokon és jelölteken?

1. ÁLPROFILOK

Hogyan néznek ki és mi a céljuk az álprofiloknak?

Az álprofilok olyan felhasználók a közösségi médiában (FB, Insta...), akik egy valójában nem létező személynek adják ki magukat, hogy leplezzék valódi énjüket és valódi tevékenységüket. Céljuk a trollkodás, mások ellehetetlenítése mellett sok esetben a politikai narratívák, dezinformáció terjesztése: kommentekkel, cikkek és mémek megosztásával próbálják befolyásolni a közvéleményt.

A 2024 -es választási kampány alatt országosan megfigyelhető volt az álprofilok intenzív tevékenysége. Mérgezték a közbeszédet, erősítették a társadalmi polarizációt, a gyűlölködést. Ez a tevékenység azóta jelentősen erősödött, s ez a tendencia folytatódik a továbbra is.

A Political Capital már 2023 őszén egy több száz álprofilból álló hálózatot tárt fel, amelyek koordinált befolyásolási kampányban vettek részt. De hasonló csoportokat leplezett le a Lakmusz.hu tényellenőrző oldal is.

Részleteket találtak még itt:

politicalcapital.hu/hirek.php?article_read=1&article_id=3419

Mit tehetek az álprofilok ellen?

Először is ismerd fel az álprofilt! Három fő jellemző ellenőrzésével gyűjts bizonyítékot, hogy álprofillal állsz szemben!

- Elsőként hasonlítsd össze a profilban szereplő nevet és a profilra mutató webcímet-URL-t. Mindenképpen gyanús, ha ez látványosan eltérő. *Ugyanakkor a profilra mutató hivatkozást a felhasználó módosíthatja, tehát összhangba hozhatja az álnevével.*
- Vizsgáld meg a profil- és borítóképet. Legtöbbször a két kép árulkodik leginkább az álprofilról. Gyanúsak a láthatóan Stock fotók és AI által generált képek, ám létező, de földrajzilag messze élő személy képeit is használhatják.

(Példa: Egy korábbi kampány önkéntes csapatába "beépülő" embert éppen az leplezte le, hogy egy amerikai country énekesnő fotóját használta.)

- Más, létező személy fotójának alkalmazását úgynevezett fordított képkeresési módszerrel igazolhatjuk.
- Ha gyanúsnak ítéled meg a profilt- jelentsd és leplezd le!
- Írj figyelmeztetést az álprofil posztjához, kommentjéhez, hogy felhívd rá a többiek figyelmét!
- *Az álprofilok elleni küzdelemben fontos, hogy nyomozz tovább. Amikor egy profil gyanússá válik, érdemes alaposabban megvizsgálni, milyen más tevékenységet végez a Facebookon. Ez nemcsak megerősítheti a gyanúkat, de segíthet az álprofil által okozott további károk megelőzésében, csökkentésében.*

2. DEZINFORMÁCIÓ

Kiket érint a dezinformáció?

- Mindenkit! Az álprofilok kiváló eszközei a politikai célú dezinformációk és konteók terjesztésének. A politika iránt egyre aktívabban érdeklődők – különösen a fiatalok – egyre nagyobb mértékben vannak kitéve álhíreknek és az összeesküvés elméleteknek, még ha túlzott magabiztossággal azt is gondolják, hogy fel vannak vértézve ellene.
- Egy friss, több kelet-európai országot összehasonlító kutatás szerint Magyarország lakossága kiemelkedően fogékony az álhírekre, míg például a cseh és a szlovák társadalmak ellenállóbbak. Fontos megállapítása a vizsgálatnak: akik hisznek egy dezinformációban, hajlamosabbak más összeesküvés-elméleteket is elfogadni.

Kik a legsérülékenyebbek?

- A kutatások szerint minél fiatalabb valaki, annál inkább közösségimédia- csatornákon keresztül jut információhoz. Ugyanakkor éppen ezek a platformok azok, ahol a dezinformáció és a félrevezető tartalmak a leginkább akadálymentesen terjednek – beleértve a valós információkon alapuló, de azokból manipulatíván összerakott narratívákra építő, úgynevezett kártékony információt is.
- Kiszolgáltatott helyzetben van az idős korosztály is. Kevésbé ismerik a közösségi média működését, ezért könnyebben válnak a dezinformáció áldozataivá.

Milyen veszélyeket jelent ez a választás tisztaságára nézve?

- A félrevezető információk terjedése torzítja a választók tájékozódását, és aláássa a megalapozott döntéshozatalt.
- Az anyagi egyenlőtlenség jelentősen torzíthatja a politikai versenyt: aki több pénzzel és médiatámogatással rendelkezik, folyamatosan képes üzeneteket és félrevezető tartalmakat eljuttatni a közönséghez, így egy állandó kampányhelyzetet tart fenn.
- A dezinformáció gyakran épít ellenségképekre és rettegésre: kulturális, társadalmi vagy nemzetközi feszültségek és félelmek felkorbácsolásával, felnagyításával polarizál, gyengíti a társadalmi szolidaritást, és a közbeszédet a számára kedvező politikai irányba tereli.
- A dezinformáció nemcsak belső szereplők eszköze: külső hatalmak és propagandagépezetek is képesek központilag irányított tartalmakkal, kommentekkel és közösségi médiás manipulációval formálni a közvéleményt.
- A dezinformáció pillanatok alatt végigsöpörhet a közösségi médián. Amit egyszer sokan láttak, azt utólag már szinte lehetetlen teljesen korrigálni vagy visszavonni.
- Mindezek következményeként súlyosan sérül a demokratikus verseny tisztasága. A politikai szereplők között felmérhetetlen egyenlőtlenség alakul ki, a választók pedig nem azonos feltételek mellett hoznak döntést – így a demokrácia alapelve, a tisztességes és átlátható verseny veszélybe kerül.

Hogyan ismerhetem fel dezinformációt – milyen gyanús jelekre kell figyelnem?

- Az egyik legfontosabb ismertetőjegye a forrás bizonytalansága. Gyakran nem derül ki, ki áll a tartalom mögött, ki finanszírozta annak terjesztését, vagy milyen érdekeket szolgál.
- A dezinformáció jellemző eszköze a túlzott leegyszerűsítés és az érzelmi töltet erősítése. Az ilyen üzenetek gyakran félelmet, haragot vagy ellenségképet sugallnak, erős retorikai elemekkel – például „veszély”, „invázió”, „összeesküvés”.
- Gyakran jelennek meg benne ellenségképek és összeesküvés-elméletek. A külső erők (migránsok, idegen politikai szereplők) illetve narratívák: „árulók”, „haza ellenségei”, „idegen befolyás”, melyek szándékosan festenek feszültséget és szétszakítottságot.
- A dezinformáció hatékonyságát erősíti az ismételtes és a narratívák újrahasznosítása. Ugyanaz a történet vagy üzenet újra és újra felbukkan különböző fórumokon és közösségi médiafelületeken, így fokozatosan beépül a közbeszédbe.

Bár a legutóbbi választás során a deepfake-özön elmaradt, de a jövőben a digitális manipuláció terjedése egyre nagyobb veszélyt jelenthet. A mesterséges intelligencia fejlődésével szinte megkülönböztethetetlen, hamis képeket, videókat és hangfelvételeket lehet majd létrehozni, amelyek célja a félrevezetés és a közvélemény manipulálása. Emiatt kulcsfontosságú a digitális tartalmak ellenőrzése és a kritikus gondolkodás a választások során. A mesterséges intelligencia által generált tartalmakkal szemben a kritikus szem a legjobb fegyver. 2025 őszén már napi szinten tapasztalhatjuk azoknak a félrevezető, AI-al generált tartalmaknak a megjelenését amit a politikai ellenfelek egymás ellen használnak. Erről itt találhattok pár írást és videót:

kreativ.hu/cikk/politikai-kampany-jeloletlen-ai-videokkal-szintet-lepett-a-propaganda

telex.hu/video/2025/10/21/mestertseges-intelligencia-ai-video-magyar-peter-orban-balazs-fidesz

Ruff Bálint és Lakner Zoltán jegyzete

www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid0yokq4kWGcEaFZ1dWX7bRR-nkXskUHJW6DZJH4h2x8qeibqWL3xPnoSZdSDfz4QWkl&id=61573039144824

3. EGYÉB MEGTÉVESZTŐ ESZKÖZÖK

A választási kampányoknak van egy sokkal prózaibb, mégis nagyon hatékony manipulációs eszköze: a megtévesztő névvel vagy logóval induló jelölő szervezetek tömeges megjelenése.

Ez a taktika a szavazók szándékos összezavarására épül.

A legjellemzőbb a „klónpártok” megjelenése.

Ezek a szervezetek a nevüket, logójukat vagy színeiket tekintve szándékosan össze-teveszthetőek egy már ismert párttal.

- Egy már bejáratott párt nevének enyhe módosításával indulnak.
- Logó és színek: Ugyanazt a betűtípust, színekombinációt vagy szimbólumot használják, mint egy népszerű párt.

A megtévesztés lehetővé teszi, hogy a siető, kevésbé tájékozott szavazó a fülkébe belépve tévedésből rájuk szavazzon, ezzel szétforgácsolva az eredeti pártra leadott szavazatokat, vagy érvénytelen szavazatokat eredményezve.

A másik megtévesztő módszer a függetlenek és civil szervezetek álcája.

Gyakran indulnak olyan szervezetek is, amelyek a nevükben a függetlenséget, a civil vagy helyi érdekeket hangsúlyozzák, miközben valójában egy nagy politikai tömb rejtett meghosszabbításai vagy azok érdekeit szolgálják.

Hogyan Védekezhettek a megtévesztő szervezetek ellen?

A védekezés a korábbiakhoz képest egyszerű, de odafigyelést igényel:

- A teljes név és jelölő szervezet ellenőrzése: Mindig nézd meg a teljes bejegyzett nevet a szavazólapon, ne csak az első szót.
- A jelölt ellenőrzése: Nézz utána a jelöltnek! Melyik frakcióhoz, párthoz tartozott korábban, ki támogatja őt valójában?
- Hivatalos források: Csak a választási iroda vagy a megbízható híroldalak által közzétett, hiteles listát tekintsd irányadónak a szavazás előtt.
- Kritikus szem: Ha a jelölő szervezet nevét túlságosan „átlátszónak” vagy „minden jót” ígérőnek találod, gyanakodj!

Összességében egyetlen eszközöd van: a tudatosság a a védekezés: Ha nem akarod, hogy becsapjanak, és tenni akarsz a Tiszta Szavazás érdekében, maradj résen: figyelj, nézz utána a tényeknek, és ne hagyd magad manipulálni!

Készült az Európai Unió társfinanszírozásában.

**TISZTA
SZAVAZÁS**

**A döntésed
4 évre szól.**

**A szavazásra
kényszerítés, zsarolás
vagy szavazatvásárlás
bűncselekmény!**

www.tisztaszavazas.hu